

յատէ րէվանը օրուայ, 190 Փըլը
կէվի, վէ 160 Փըլը սաթըմը տըր:
Գազի սաթըմը օրըմ արգ տարը
կէվի, վէ չէքը բիցապը տաթի
պու հայտէ պուրնը տըր:

Պու հաթիմ վերուտ խոն 4000
յուվայ Թրիւթի չէքըմ սաթըմը,
վէ Ռուս վէ Պրանսը չէքըմ տաթի
հիշ վերուտ իմէմը տըր:

600 յուվայ Ռանկուս բիթիւնի սա-
թըմը, վէ 142—152 զը բատտէ-
սիւտէ օրան ճարտիւ մալի իւղընի-
նէ մուսմէլէ վուգու պուրնը
տըր:

Պու հաթիմ հիշ մօմ սաթըմը-
մը չէ կազ սաթըմը տաթի մըզ տա-
րը ատիսիւն իմէմը տըր:

Էտիւնէ թիւննարնուտան պազըմ
թարաթընտան Տէրապաթի թիւն-
նար Ստարաթի թարաթի օրնան
պիւր իսթիւտաւ, Տէտէ աղան լիս-
նիւն քեաթիւն տօլմը օլմաթը հա-
սէպիւր Նազիլաթիւն կիւնիւր չէ-
քիւնէրէ օրորընտան պազիւր,
թէմիւղիւն սի իսթիւր հաթ օրնը
տըր:

Սաա մէղքիւր լիմանն Ռուսի
թիւննարնէ հաթի օլմաթը էհէմ-
միւր Նազըմ օրորըմ տաթի ալա-
րաթ, պու պապիւր թէմապիւր լա-
զընտարի թիւննար զմիւրնաւ մէղ-
քիւր իսթիւտաւ պա թէմիւրէ թի-
նար լիս Նաթիւ Նէզարիւն իմէմ
թարաթի մէղքիւր տըր:

Գաթիմաթիւն Եազըմ օրնան
կէթիւր, թիւննար քէթիւրիւն իս-
թիւր վիլաթի չէքըմ արգ տարը
զընտարի միւրնար իմէմը մէղքի-
իւր լիս օլմաթը 10-11 զըմ էնիւր օրն
թիւննար 26-27 զըմ չէքըմ տըր:

ԱՐԻ ՀԱՄԱՃԱՐԱՐ

Ի Կ. ՊՈԼՍ

Հազիւ թէ Կ. Պոլս աղաներ էր
առիւ ճիւղաններէն, ահա սկսաւ տա-
րածուիլ մի ալ համաճարակ՝ որ
Եւրոպայի մէջ կողմերն չըլնէ յի-
տոյ այցելեց նաեւ ի մարաքաղաքը,
և այժմ կը ճարակի սաստկութեամբ
առանց խորութեան ստուգանի,
կազմածքի, հասակի և տեղի, և
երբեմն ունենալով աղետալից հե-
տեանք. նա մանաւանդ իհիւստի
և հիւանդոտ անձանց վրայ, ի բաց
թողով առիւ և սոն հիւանդութեան
միջև եղած նմանութիւններն և այս
մասին տեղի ունեցած երկար և ընդ-
միջանորմութիւնները պիտի բաւա-
կանանանք բացատրելով և եթ ա-
նոր գլխաւոր փոխաններն:

(38)

ԿՈՐՏՈՆ ՀՐԱՄԱՆԱՍԱՐԸ

ՀԵՂԻՆԱՅԻ

ԲԵՐՈՒՐԸ ԼԻՄՈՆՅԱՆ

ՊՈՆ, պարոն հրամանատար, չէք գիտեր թէ ձեր լիւնամիւնը որ-
չափ զօրաւոր և որչափ հաստատամիտ մարդեր են. պատճառներն ունիւմ
հաւատալով որ կառավարութեան ձեռքը ազատեմք. ետեւ ալ անշուշտ
պիտի սպանուիք, և ձեր կեանքը ինչ համար շատ թանկալի ըսնէ:

Ատոր համար երկանի կը համարեմ ինքզինքս, օրորող. և արդէն
իսկ իմ վրայ ունեցած համարութիւններուդ ամենամեծ մէկ ապա-
ցողը ցուցած չէք, ահապի կաշառ մը վճարելով և գլխը ատեն զիս
այցելելու հաճելովիդ:

—Շատ ուրախ եմ որ այդպէս կը խորհիք պարոն հրամանատար:
—Բայց այս արտաքին կարգի զոհողութիւններուդ բուն շարժառիթը
չըլք ինչ տակաւին:

Դեղեցիկ մանկամարդուհին իւր չընաղ գլուխը վար կախեց, և իբրեւ
թէ ինչ պատասխանուի համար խորհուրդ ուղղու. ձեռով մը, իւր ճեթ-
մակ չըղաղեալուն կուրծքի ժապուէնները ոլորել սկսաւ:

Բաւական պերճախօս ձեռնարկ մ'էր ատիկայ, այցելութեան և ա-
հապին զոհողութեան մը բուն դադանիքը խոտովանելու:

Սակայն հրամանատարը հասկնալու գրկաւ:

Կամ թէ օրորող Մարիլիւն ուրիշի մը հետ սիրահարած և ամուսնա-
նալու վրայ եղած խնդրոյն ծանրութեանը հետ այնչափ մտադրող կը գրու-
նուէր, որ այն վարչիկներն՝ զրեթէ անըք չափ գեղեցիկ և անշուշտ անկող
աւելի երեստասարդուհի ուրիշ կնոջ մը՝ իրեն համար այնչափ նպատաւոր
գիւրքին վրայ չըլնաւ խորհիլ իսկ:

Ինքը մը՝ որ պարզապէս արդէն սիրոյ յայտարարութեան յանդէս
պէս բան մ'էր:

Գեղեցիկ մանկամարդուհին հասկցաւ որ եթէ հրամանատարին երե-

թեանը և բուն իսկ չանթափար վի-
ճակի մէջ, Պ. Բանտին կը յիշ խիստ
հատուկ դէպք մը տիկնոջ մը մասին,
որ բնակելով եկեղեցւոյ դիմացն,
առաւուն կերթայ անդ արդիւնը բոտ
իւր սովորութեան, և կէս ժամ վեր-
ջը դնապիւրով և եթ կըրայ վերա-
պառնայ իր տունը:

Երբեմն հիւանդութիւնն զիւրը
կսկի, հիւանդք յանկարծ քունէն
կարթնանաւ սաստիկ տաքնապաւ,
անտանելի զլուռ ցաւով և խիստ
տաքութեամբ և յաճախ փոխելով,
սոն հիւանդութեան սովորական
նշաններէն մին է դոն, որ կըր-
նայ սաստիկ լինել թոքառապի մէջ
եղածին պէս, բայց շատ երկար չը
տեւէր:

Առաջին շրջանին մէջ ջրալին ախ-
տաններէն են որ կը տիրեն, սաս-
տիկ գլխացաւ և չափազանց ուժա-
ւորութիւն, բայց քիչ անգամ
յուզումն ի բաց առաջ գտարայ. Պ.
Բանտին ուժ տարեկան տղան մը վը-
րայ նշարած է սաստիկ ջրալին ցըն-
ցումներ, որք առ երեւոյթ ջրալին
հիւանդութիւն մը կըրային յիշեցը-
նել:

Հիւանդ չկրնար լուսոյ նայիլ, ա-
կաններն կը ըզզայ, և երբեմն սաս-
տիկ կը ցաւի, երբեմն կարմիր միւ-
շե իսկ ուռեցած կըլան, թոթովե-
լով կը լսուի. բայց ոչ այլք կը վա-
զէ ոչ ալ հարուս կ'ուսնենայ. նոյն-
պէս ջրալին փոխաններէն մին է
ի սկզբան տեսնուած փոխումն,
մէջքի ցաւ, որ բնաւ չպակտի, և
ոմանց վրայ վերջին փոխաններէն
կը տեսնուի. երբեմն ցաւերը խիստ
սաստիկ կըլան, նա մանաւանդ
ծունկերու և սրունկներու վրայ, և
մերթ միջին կուրծքի ու բազուկ-
ները կըրան տարածուիլ:

Բազկերակը շատ կը զարնէ, և
տաքութիւնն մինչև 40° և աւելի կը
բարձրանայ. ահա ասոնք են առա-
ջին շրջանի նշանները:
Մարան այնքան սաստիկ չէ. հի-
ւանդին փորը չընէր, միջը կը նուա-
զի և դունեաւոր կըլլայ, բայց չնա-
ռուութեան զործարանը զրեթէ բո-
լորովին բնական վիճակի մէջ են,
բայց ի կողմիդ կ'արմուր լինէ:

Առաջին շրջանը 24—48 ժամ կը
տեւէ. չափազանց քրտնեք կուգայ,
որով հիւանդին ընդհանուր փրկու-
րէ բարւոյր, հետեւեալ ինքզինքը
բժշկուած կը կարծէ. բայց անմի-
ջապէս ետք կ'սկի մի նոր շրջան,
սխալութիւն տակաւին գոց է, ի յայտ
կ'ըլնէ նաեւ հարուս յանդեր,
բիւ մը կը փռնուան, նախ և առաջ
չոր ու սաստիկ հազ կ'ուսնենան,
բայց յետոյ թուր ալ կը հանեն:
Երկրորդ շրջանն առ նուազն չա-
թաթ մը հը տեւէ, այս միջոցին կը

տեսնուի նաեւ յաճախ սաստիկ և
արեւաց խանդարուած, վերջապէս հի-
ւանդութիւնն կընայ դիւրաւ վերա-
կելի տարածած դուրս երեւու ե-
ցուրակ աղեցումներով:
Գալով սոն համաճարակի պատ-
ճառարանութեան, հակառակ յա-
րածած փոխութեան հոգեւոր, շատոնց
ի վեր Արեւելեան հով կը վիշէ, ա-
սիւնն այն երկրէն կուգայ, որ ա-
ռաջին անգամ վարակեալ է, հե-
տեւաբար տիրող հովն մեծ աղեք-
ցութիւն ունի սոն հիւանդութեան
տարածման մասին:

Յուրան ալ մեծ դեր կը խաղայ,
բայց պէտք է նաեւ գիտնալ թէ շատ
հիւանդներ վարակեալ են իրենց սե-
նակէն բնաւ դուրս չըլլելով. մա-
ռախլապատ օդն ալ հիւանդութեան
տարածման մէջ դեր ունի, բայց ի
նկատ առնելով այն արագ ծաւա-
լումն՝ փոխանցման աղեցումներն
ալ չորացուի, վասն զի շատ մը ըն-
տանեաց բոլոր անդամներ վարա-
կեցան երբ անոնցմէ մին դուրսէն
հիւանդութիւնն բերաւ. իբր ապա-
ցող փոխանցման այս ալ կըրայ յա-
ռաջ բերելով թէ, հիւանդութիւնն
աւելի սաստկութեամբ տարածուե-
ցաւ բազմութիւն եղած տեղեր, զոր
օրինակ, դպրոցներ, դործարան-
ներ և այլն:

Գանք փոխանցման կերպին, աւե-
լի հաւանական է որ արտաշնչեալ
օդին հետեւանքն է, և այսու կըրայ
բացատրուիլ հիւանդութեան դիւ-
րաւ տարածուիլն:

19/31 Յունի. 1890

Գաղտնիք

Ի ԱՆԷ

Միտիլի ճէղքեալ հարէթիւր արդ
միւստիլին ինչիւ պա իրաւունք Սէ-
նիլէի հազըթիւր Բաթիլիւի Շէհր է
մանէթիւ ճէլիլի տարիսինտէ տէվ
լէթլու հասան Յէհիլ բաշա հազ-
րէթիւրին թաշթիւր իրաւունքն
միւթէլէթիլի զօմիւրն մարիթէթիւ
լէ ճէլիլ ու ճէմ օրնան իսնաթիւ:

Իսնան ճէլիլը հազըթիւր
Բաթիլիւի տարիսինտէ օրորը
հարէ ճէլիլի իսն իսնիւն 185870
Արիւրի վարիտ օրն
Տուրիւր Ումուսիլի Օմանիլէ
Վարիտիւր Մուստիլի իսն-
րէսի էրբեան վէ միւր իրիւն 2000
Պուրիւր Էկիւրքէ թէ. հազը. 540
Թիւնիլ իսնաթիւ
Իրիւնի օրորուի հիւստիւն էր-
գազ միւթէլէհիւստի Եազուլ
է. 843096 1025061 1304771
Միւթէլէպէրն թիւննարտան
Խալիտ է. հազը. 300

Խալիլը Տէրապաթի վար-
արը իսնաթիւ միւստիլի ճն
Ավրաթիւր բաշա հազը. 200
Ավրաթիւր իսնաթիւն
Միւթէլէ թէ. հազը. 200
Էրմէթիլ պաշը Նորատունկ
եան Յուրիւր Էթէնիլ հազը. 200
Շանթ է Վալէօր պանդապ
Մէսաթիւր վարք դուր. 200
Մ. Քիւրաթ Զահաթիւր 250
Մ. Զախարիւ 100
Մ. Ճօն 100

Խալիլի վարք դուր. 100
Շուրաի Տէվիլէ աղաի քիւր-
միւստիլի Բէշաթ պէյ հազը. 100
Շուրաի Տէվիլէ աղաի քիւր-
միւստիլի Բէշաթ պէյ հազը. 100
Հէթիլէ պան աղաի քիւր-
միւստիլի Յօթիւր պէյ հազը. 80
Միւթիւրիւ բաշապաթիւր Բաթի-
լիւ պէյ հազը. 50
Միւթէլէպէրն թիւննարտան
Միւթէլէպէրն թիւննարտան
Միւթէլէպէրն թիւննարտան
Միւթէլէպէրն թիւն

